Խթանպոլ իշին սէնէվի գըյմէթի 10 մէճիտ.
6 այլըգ 5 »
3 այլըգ 2 1/2 »

Թաշրալար իշին բոսթա իւճրէթի պիկէ օլարագ,
Սէնէվի գըյ. 12 մէճիտ.
6 այլըգ 6 »
3 այլըգ 3 »

Էլչէն նիւսխէմիզ սաթըլըր իւքի ղուրուշա։

Պանսպտամի Էֆքեար

1878 ՅՈՒՆՎԱՐ 28
ՀՈՒՄԱՍ ԻՐԹՇԻ

ՄԻԻՆԱՏԻ ԷՐՃԻԵԱՍ

١٢٩٥ Մէֆիր ٦
Նո. 3665

Իլանաթըն պէհէր սաթիրը 1 ինճի ադիֆա 3, 2 ինճի ադիֆա 2, 3 ինճիւ վէ սոնրա հէր ադիֆալար իշին 1 ղրշ։ Իլան պրասրնա գոնտրմաճան իլան սաթիրը 5 ղրշ։
Մէքթուպ վէ սայիրէ, Պալաթ ասաս Էնճէնէսինա բազարընա վարը Նումարա 1։ Իրսալ խանրնտա Պարապետ Ֆ. Փանարեան խրիմեան իրսալ խարիճէք տիր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՏ

(Մըսիր թարիգի իլէ ալընան կէմիքմիշ թէլէկրաֆլար)

Մալթա, 3 փեար.

Իւչ գըթա Իինկիլիզ զըրհլըսը, Պէշիգատա պուլունան Ինկիլիզ տոնանմասընը թահգիմ իշին պու կիւն Մալթատան հարէքէթ իթտի։

Լոնտրա, 3 փեար.

Պիր գոնֆէրանսընը իճթիմանէ տէվլէթլէրին քեաֆիֆէսի տէ բարի օլտուղարը։ Գոնֆէրանս Վիէննատա իճթիմա իտէճէք տիր։

Բարիս, 3 փեար.

Նարգ մէհրուհլարը մէնֆաաթընա օլմագ իւզրէ պու կիւն Թէմթր Իթալիէնտէ ֆէվքէլատէ պիր օեուն վէրիլիպ, 40 պին ֆրանգ հասըլաթ օլտու։

Լոնտրա, 4 փեարվար

Միսրէթ մէճլիսինտէ հարպիէ նազընը մըսթը Կաթօրն Հարտի, մըսթը Կատսթընա ճէվապ վէրտիկի սըրատա տէտի քի, թալապ օլունան ֆէվքէլատէ գէրէքթիթսէա լիզում վար։ Հինքի Ռուսիա իլէ տէվլէթի Ամիէ պէյնինտէ իմզալանան սուլհ էսասը միշէվվիշ տիր։

Պու պապտէ լազըմ կէլէն միզաքէրաթ և ըրընա թէքէլիր օլունտու։

Վիէննա, 4 փեարվար

Եունան խարիճիէ նազընը թարաֆընտան, Աթինատա մուգիմ սալթանաթը Սէնիէ սէֆիրի Ֆոթիատիս պէյ հազրէթլէրինէ թագտիմ զըլընան նոթա տէեոր քի, Եունան հիքիմէթի, Թէրքիա իլէ մուհարէպէ իթմէէ նիէթի օլմաբզ անճագ քէնտի միլէթտաշլարընը հիմաէ վէ մուհաֆաղա իտէճէք տիր։

Եունան խարիճիէ նազընը մէզքիւր նոթաեը տէվլէթլէրին քեաֆիֆէսինէ տէ կէօնտէրտի։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ ՎԷ ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Տիւն միւթարէքէ մուգավէլէսինին չէրայիթի ահքեամընա Տէրիսաատէթ խութիհքեամաթ վէ մուհաֆաղա խաթթլարը խաթթը պիթարաֆիէէ տախիլ օլտուղունտան, ասաքիրի Օսմանիէէ պու մէվգրի թէրք իտէճէքլէրինի եազմըշ իտիք։ Պու թախլիէէ իշլու ճումա ախշամը (տիւն) իթմամ օլունաճագ տըր։ Նազիրաթը գէլայլաթըպ վէ պիր սաաթ կէվէլ պիթիրմէք իշին, Ահմէտ Մըհթար բաշա հազրէթլէրինին օրտուկեատը պուլունան Խատրմ քէյիւնէ պիր խայլի թրէն վէ վախօն իրսալ օլունմուշ տուր։ Պու միւտատէթ կէչտիքտէն սոնրա, միթարէքէնին մալի օլուպ գալտըրըլմասեան ալէաթը հարպիէ Ռուսլարը էլինտէ գալաճագ տըր։

Ալընան մալիումաթա կէօրէ, պիթարաֆ խաթթըն էնի 12 միլ օլուպ, ասգրու պիր խաթթտան Ֆիւսիք Զէքմէճէտէն Գարա տէնիզատ Ագ Պունարա գատար միմթէտ օլուեօր։ Միթարէքէ մուգավէլէսի ահքեամընա, իշ մուհիմ գալէա տախի ասաքիրի Օսմանիէէ թարաֆընտան թախլիէէ զըլընմըշ տըր։ Հիքիմէթի սէնիէէնին մալի օլուպ, Սիլիսթրէ վէ Ռուսճուգ, վէ Վիտինտէ պուլունան զախիրէ վէ մէքթուբաթը սայիրէ 7 կիւն զարֆընտա գալտըրըլմասը լազըմ կէլէճէք տիր։ Պու միւտատէթ կէչտիքտէն սոնրա գալան էշեա, հիքիմէթի սէնիէէ, վէ Ռուսիա մէմուրլարը պէյնինտէ գարար վէրիլէճէք պիր ֆիէեաթ իլէ Ռուսիա թարաֆընտան սաթը ալընաճագ տըր։ Իէթիհիկիմիզ կէօրէ, ասաքիրի Շահանէ զաթէն Բազկրատը թէրք իթմիշ, վէ թունա վալիսի Քայսէրլի Ահմէտ բաշա հազրէթլէրի ատ, Ռուսճուգտան Շումնուեա չէքիլմիշ տիր։

Իւսքիւպտէ Սըրպլըլար իգամէթ իտէճէք տիր։ Պիթարաֆ խաթթը թախսիս օլունտուգտան սոնրա չըմնտրքէր իչլէմէէ պաչլաեաճագ, վէ անճագ միթարէքէ միւտատէթինտէ ասաքիր վէ միւհիմմաթ նագլի մէճմու օլարագ եալընըզ էշեա վէ եօլճու նագլ օլունաճագ տըր։ Էսիրնէէ կիթմէք իսթէէն եօլճուլար, Ալմանեա սէֆարէթինտէն պիր բասրօրթ ալմաեա մէճպուր օլարագ պունուն իւճրէթի տախի իքի մէճիսիէէ օլաճագ տըր։

Ռումէլի չըմնտրքէր գումրանեասընընը, Ռուսլարա կէչէն վակօն վէ լոգոմոթիֆ վէ սայիր ալէաթ ու էսէվաթը վէ զապթ իթտիքլէրի մահէլլէրին չըմնտրքէր խաթթը եէնէ Ռուսլարընը հիմաէսի թահթընտա գալաճագ տըր։ Պիզէրի թէէմին իթտիքլէրինէ կէօրէ, միւթարէքէ սիւտատէթի իշին պիր վագըթ թախսիս օլունմամըշ տըր։ պու միւթարէքէ ատվէվթի Ամիէ իլէ Ռուսիա պէյնինտէ սուլհ մուահէտէսի գաթիէն իմզա օլունանա գատար տէվամ էյլէէճէք տիր։

Իէթիհիկիմիզ կէօրէ, ժէնէրալ Իկնաթիէֆ սուլհ միզաքէրաթընը իճրաեէ մէմուր իտիմիշ տիր։ Միւհիմմէյէ կէչէն ճումա իրթէսի կիւնիւ Պէլքրէչտէն Էսիրնէէ միթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշ օլմաղլա, տիւն (բէնչէնպիհ կիւնիւ) օրաեա վասըլ օլմուշ օլմալը տըր։ Տէրիսաատէթ Ռուսիա սէֆարէթի միւսթէշարը միւսիւ Նէլիտօֆ, վէ թէրճէման Մաքիէֆ վէ Արկիրօբուլօ Էսիրնէտէ պուլունուպ, պաշ թէրճէման միւսիւ Օնու Բէթրսպուրիտա տըր։

Էսիրնէտէ ասայիշ պէրքէմալ օլուպ, չէհրի մէզքիւր սաքինէրինէն պիր դաչ Լէհլիլերին Ռուսլար թարաֆընտան ասըլտըզը հավատխինին ասլ ու էսասը օլմաեըպ, անճագ իքի Ռուս ասքէրի խըրսըզլըգ իթտիքլէրի սըրատա թութուլուպ, կրան տիւգ Նիգոլանընը էմրի իլէ թիւֆէնկէ տիպվիշլէր տիր։ Կրան տիւգ Նիգոլանընը, Նամըզ բաշա հազրէթլէրինէ վէսաթաթըյա Տէրիսաատէթտէն եէեէճէք սաթընը ալտըրտըզընը եազմըշ իտիք։ Իէթիհիկիմիզ կէօրէ, ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տախի, կէրէք քէնտի վէ կէրէք էրքեանը հարպը իշին պիրինին մարիֆէթի իլէ Տէրիսաատէթտէն շարապ վէ մէքիւլաթը սայիրէ սաթընը ալմըշ տըր։

Տիւն Պապ Ալիսէ պագը սէֆարէթխանէլէրին պիրինճի թէրճէմանլարընա, Ռուսէլիէէ տայիր միւթարէքէ մուգավէլէսի դրաաթ օլունմուշ իսէ տէ, Անատոլու միւթարէքէ մուգավէլէսի տահա վէրուտ էյլէմիշ օլտուղունտան թէպլիղ օլունամամըշ տըր։

Եունան հուտուտունա կէլինճէ, եէնի պիր մալիումաթըմըզ եօգ տըր։ Ժէնէրալ Պէյքր փաշա, պունատան ագտէմ սէյլէնիլտիկի կիպի, Եունան հուտուտունա ադիմէթ իթմէմիշ տիր։ Միւմայիլէյհ կիթմէք իւզրէ իքէն թէվզըֆիթմէսի իշին մուախարէն էմր ալուպ իթմիշ տիր։ Պապը Ալի, Սիւլէյման բաշա հազրէթլէրինէ պիր թէլգրաֆ, եէնի պիր էմրէ գատար մուխասէմաթա միւպաշէրէթ իթմէսինի էմր էյլէմիշ տիր։ (Լ. Հէրբլո)

—Ֆարատա օգունտուղունա կէօրէ, միւսլիհանընը չէրայիթի մուգատէմէսինտէ, Պաթումուն Ռուսիաեա թէրքինէ տայիր հիշ պիր պէնտ պուլունմաեըպ, անճագ պիր միլեար ռուպլի (1 միլեար ֆրանգա վէ եախսու 160 միլեօն լիրաեա եադըն) թազմինաթը հարպիէ, վէ մէպլաղը մէզքուր թէքմիլ էօտէնէնէ գատար, Էրզրում տախիլտէ օլարագ պիրթիւն Իզմէնիտանընը էհլին մագամընտա զապթ օլունաճաղընա տայիր մախսուս պիր պէնտ վար իսէ։ Տիմէք տիր քի բաշա վիրէմէտիկիմիզ հալտէ, Ռուսիա սինօրու իլէ Պայազիտի արասընընա նէ գատար արապիմիզ վար իսէ Ռուսիաեա թէրք իտէճէյիզ։

Նինէ մէզքիւր զաղէթատա օգունտուղունա կէօրէ, Եունան ատաքիրինին հուտուտու թէճամուզունտան տօլաեը Պապը Ալի թարաֆընտան, թէվասսիթ թալապ իշին տիվէլի մուազզամաեա կէօնտէրիլէն թէլէկրաֆնամէէ Ֆրանսա իլէ Իթալեա տէվլէթլէրի ճէվապ վէրիպ, պունատա պիր ագ վագրթ սապը իլէ մէսէլէյի մէզքիւրուն հալինը գոնֆէրանսա թէրք էյլէմէսի իշին Պապը Ալիէէ նասիհաթ վէրմիշլէր տիր։

— Իէթիհիկիմիզ կէօրէ, Ավստրիա տէվլէթի Ռուսիանընը պագը շարթլարընա գարշը կէլմէքտէ օլտուղունտան, սուլհընը գաթիէն ադտի գոնֆէրանտան սոնրաեա պրրագըլմը, վէ պունուն իշին Օսմանը մուրախխասլարը Տէրիսաատէթէ ավտէթ էյլէմիշլէր տիր։

(Ֆար տիւ Պոսֆոր)

ՍՈՒՎԷՇ ՇԱՐԹԼԱՐԸ

Ինկիլթէրրանընն Մաքի Ֆիթաալընտան միւսթախրէճ.

(Մ Լաեբրատան գոնի տը Տէրպիեէ)

Իսթանպոլ, 24 յունվար 1878

Ռուսիանընը շարթլարը չու աթիտէքիլէր օլտուղունու խապէր ալտըմ.

1.= Սըրպիա, թէվֆիկի արապի իլէ գըրալիէէթ օլաճագ։

2 = Գարատաղ պիր մըղտար արապի վէրիլէճէք։

3 = Մէհմէքէթէյն միւսթազիլ իլան իտիլէճէք։

4.= Պուլղարիսթան, Սըրպիանընն մուհարէպէտէն էվվէլքի հալինէ միշտիհ տուրէթտէ պիր հէյեէթի հիքիմէթ հալինէ գոնուլաճագ։

5.= Պոդղորիցա վէ Զանագ գալէա մէսէլէսի, զաթը հազրէթի Բատիշահի իլէ Ռուսիա իմբէրատօրու պէյնինտէ հալ ու թէսվիէէ գըրընաճագ։

6.= Ռուսիաեա նազտէն պիր մըղտար թազմինաթ վէրիլէճէք, վէ էրմէնիսթանընն Շարգ գըթասը, եանի Պաեազիտ, Գարս, Արտահան վէ Պաթում թազմինաթընն թէէտիեէսինէ ըէհին օլմագ իւզրէ, Ռուսլար թարաֆընտան զապթ իտիլէճէք, վէ էրզրում իսթիհքեամընը հէտտ գըրընաճագ տըր։

Պու կիւն էյլէտէն սոնրա, Իշլու շարթլարը դապուլ իթմէլէրի իշին մուրախխասլարա էմր վէրիլմիշ օլտուղունու խապէր ալտըմ։

* * *

(Ռուսիանընն Լոնտրա սէֆիրի գոնթ Շուվալօֆ թարաֆընտան յունվար 25 թարիխլի թէպլիղ զըրընան էսասը մուսալահա.)

«Պուլղար պուլունան մահալլէր Պուլղարիսթան ատտ օլունաճագ, վէ գոնֆէրանստա վէրիլէն գարար մուճիպ ինճէ հուտուտու թայեին իտիլէճէք, վէ տէվլէթի Ամիէէ մագթուֆպիր վէրիլի վիրմէք իւզրէ, պիր իմարէթ սուրէթինէ իճրաղ զըրընաճագ, վէ հէքիմէթի միլիէէսի Թրիսթիեան օլաճաղը կիպի, ասաքիրի միլիէէսի տախի եէրլի էհալիսէն թէէքիլ օլունաճագ, վէ ասլա Օսմանը ասքէրի պուլունմաեաճագ տըր։ Պուլղարատան պաշգա տիկէր պագը նոգթալար վար տըր քի, իլէրուտէ պունլարա տա պիր գարար վէրիլէճէք։

«Գարատաղ միսթազիլ օլարագ, պիր մըգտար արապի վէրիլէճէք, վէ հուտուտու մուախխարէն թայեին զըրընաճագ։

«Մէհմէքէթէյն, մըգտարը քեաֆի թէվսիյի հուտուտ իլէ միսթազիլ իլան իտիլէճէք։

«Սըրպիսթան, թէվֆիկի հուտուտ իլէ միսթազիլ օլաճագ։

«Պոսնա վէ Հէրսէքէք, էլվէրիճէք զատար թէէմինաթ ալթընտա օլարագ Հաբսբուրգ միսմատ վէրիլիճէք։

«Բուլղարիս[illegible] տիկէր էեալէթլէրինտէ պու[illegible]զատա իսլահաթ իտարա օլունաճագ։

«Ռուսիաեա թազմինաթը հարպիէ օլմագ իւզրէ, եա նագտ վէ եախսու արապի իթա իտիլէճէք, վէ պու մէսէլէ իլէրուտէ բույյէթ զըրընաճագ։

«Պոդղորիցա Բուսիանընն հուտուտ վէ մէնֆաիլիինի հիմաէէ իթմէք իշին, ախիրէն պիր իթթիֆաք հասուլէ կէթիրիլէճէք։

«Ի պու էսաս դապուլ օլունտուղունա, ագտը մուգավէլէ վէ միւթարէքէ օլունաճագ վէ պու էսասը, մուգատտէմաթը սուլհիէէ իլէ թէսվիէէ իթմէք իւզրէ մուրախխասլար կէօնտէրիլէճէք։»

* * *

(Մ Լաեբրատան գոնի տը Տէրպիեէ.)

Հիքիմէթի Սէնիյէէ թէքրիֆ օլունուպ, վէ հիքիմէթի մուշարիէյա ճանիպինտէն գատտը պուլունան էսասը միւսալահա, չու աթիտէքի մէվատտէն իպարէթ տիր զանն էյլէրիմ.

1.— Թէվֆիկի հուտուտ իլէ Սըրպիսթանընն իսթիգլալիէթի.

2.— Գարատաղն, թէվֆիկի հուտուտ իլէ իսթիգլալիէթի.

3.— Գըրըմ մուհարէպէսինտէն սոնրա Ռուսիատան Մէհմէքէթէյնի կէչմիշ օլան Պէսարապիա գըթասընընն, եէնի Ռուսիաեա թէրքէյլէ, պունա մուգատտիլ Մէհմէքէթէյնին թէվֆիկի արապի իլէ իսթիգլալիէթի.

4.— Պուլղարիսթանընն, պիր Խրիսթիան բրէնսի հիքիմ ալթընտա օլարագ, պիր խարէթի միսմաղէյի միլիէէ թէշքիլի։ Վէ Պուլղարիսթանընն ատաքիրի միլիէէսի, ասլա Օսմանը ասքէրի պուլունմաեարագ, եալընըզ Պուլղարլարատան միւրէթթէպ օլմասը, վէ հուտուտու հէմեն Գոնֆէրանս թարաֆընտան թէքրիֆ օլունան սուրէթտէ պուլունմասը, եանի Ռումէլիինին սիլիսթրէ գըսմը պու հուտուտ իշինէ օլմասը.

5.— Գալէայի էրզրանընն քեամիլէն թախլիէսի.

6.— Պոսնա վէ Հէրսէքէք վէ Ռումէլիինին սայիր վիլայէթլէրինէ, եանէա վէ թըրհալա տախի տախիլ օլարագ, իտարէյի միսմաղէ իճրասը,

7.— Զանագ Գալէա վէ Պոդղորիցա մատտէսինտէ, ատվէվթի Ամիէ իլէ Ռուսիանընն միւնֆէրիտէն ուզլաշմալարը.

8.— Եա նոգտէն վէ եախսու թէքրիֆ արապի սուրէթիյլէ, թազմինաթը հարպիէ իթասը, վէ պունուն ճինս վէ մըգտարընընն մուախխարէն գարարլաշըրըլմասը.

9.— Թէէմինաթ սուրէթիյլէ, մէմալիքի Մահրուսէնին հէնուզ գարարլիը օլմաեան պագը մահէլլէրինտէ ասքէր իլգամէ իթտիրիլմէսի.

Համաթ եօգ սուր տիմէէ քի, պու շարթլար տէվլէթի Ամիէյի էվրօպա զըթասընտա ատէթա մահվ իթմէք սիմէք տիր։

Շարթլարըն թէքմիլ սուրէթինի եազընտա վէ իհթիմալ տըր քի եարընն ախշ իյլէէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ։

Շէրայիթի միւսլահանընն ագտ վէ իմնա վէ խութութը ֆասլա տախի թայեին վէ թահտիտ օլունտուղու ճիհէթլէ, պու կիւնքի կիւնէյէ իթթիֆարէն չըմնտրքէր գաթարլարը Էսիրնէէ գատար իշլէմէկէ պաշլամըշ տըր։

—Էվվէլքի կիւն Տէրիսաատէթէ մուվասէլէթ իթտիքլէրինի եազմըշ օլտուղունուզ իքի Ռուս ժէնէրալլարը։ Բէնչէնպիհ ագշամը Ամանիա սէֆարէթինտէ թամամիսիպ, տիւնի կիւն տախի Ռուսիա սէֆարէթինի կէզտիրքէյնէ սոնրա, տիւն ագշամ Գորֆու ճէզիրէսինէ, վէ օրատան տախի Բակիւղա թարէգի իլէ Զէթինէէ կիթմէք իւզրէ, Թրիէսթէ բոսթա վապօրույա հասրէքէթ իթմիշլէր տիր։

—Պու կիւն Իրան Շահը հազրէթլէրինին եէվմի մախսուսա վէյա տէթիլէրի օլտուղունուն, մէրասիմ միւթատէնին իճրասը բրա պէրատէ, լիմանատա պուլունան գարանտոյ սէֆինէյի հիմաեասընա թարաֆընտան թօրպար տախի էնտախի օլունաճագ տըր։

—Ասքիրիտէն օրմանան Տէրիսաատէթ էհալիսինին, իւզրէրինտէ սիլահ թաշըմալարը թանթը մէնսուբէէթ պընընը, վէ պու էմրէ մուզայիր հարէքէթտէ պուլունանլարը էլտէտէն միճաղաթի կէօրէճէքլէրի։ Խարիճիէ նէզարէթի թարաֆընտան տիւէլի էճնէպիէ սիֆիրասընա պէրտիրիլմիշ տիր։

ՆԻՇ ԳԱԼԷԱՍԸՆԸՆ ԹԷՍԼԻՄԻ

Նիշ միութասարրբՔը Ըչիա բաշա հապրէթէրինն, Նիշին Սերպաբար թարափընտան քեամիլէն մուհասէրէէ ալընըպ, չէհրի մէզքիւրուն թէսլիմի կիւնիւէ գատար, պէշ կիւն զարփընտա վուգու պուլան չիտ. տէթլի մուհարէպէրէ տայիր մադամը սէ. տարէթէ չէքտիկի թէլէկրաֆնամէ, թաֆ. սիլաթը չամիլ օլմազլէ, այնէն տէրմ ի. տիլտի.

«Նիշմէ քեանունի էվվէլին (դեկտեմ. բեր) օն իքինճի կիւնիւէ գատար օլան վէգաիյի հարպլեէ արզ իտիլմիշ իտի։ Եէվ. մի մէզքիւրտէ Նիշ էթրաֆը, սիւչմէն թարափընտան չէվրիլէրէք, քեամիլէն թահ. թը մուհասէրէէ ալընտը։ Մէճմուայի գուվ. վէթիմիզ, պիրի մուգատէմ բէտիֆ, վէ պէշի սանի վէ սալա միւսթահֆըզլարը օ. լարագ, 6 թապուր իլէ, նէֆէրաթը մէվ. ճուտէսի 3995 իսէ տէ, խասթասը վէ մէ. քեարիճիի վէ խըտմաթը սայիրէտէ խա. թիխտամ օլունանլար իֆրազ օլունտուղու հալտէ, սիլահ էնտազը եալընըզ 2500 նէ. ֆէրտէն միւրէքքէպ իտի։ Սիւարիմիզ տա. խի մա զապիթ 110 նէֆէր օլուպ, սէյեար թօքումուզ տա ալթը ֆունտօլուգ իքի պաթարեատան վէ իչ ճէպէլ թօքունտան իպարէթ իտի։

«Ասքէրին գըլէթի վէ սէյեար թօքլա. րըն ֆըգտանը ճիհէթլէ, պիրինճի խաթ թ օյարագ, թութուլմասը էհէմմ օլան Միրա. մուր վէ Զամուրլու վէ Գամրէն վէ Մանիգ. չա վէ Կրամատա վէ Բալանգա ճատտէսինէ նազըր Ֆօթինէ տէրէսի սրբթլարը, վէ Լէս. գօֆչա ճատտէսինտէ, վէ Զէչինէ քէօրիւ. սիւ իւգէրինտէ վագը Գօրվին Կրատ մէվ. գըրի միւհիմմէսի քի, օն սատթըգ պիր տա. յիրէտէն իպարէթ տիր, պունլարըն թուր. թուլմասը միւմքին օլամատըգընտան, եա. թուլմասը միւմքին օլամատըգընտան։ Նիշ էնտազը միւնթէհասընտան վէնէք թէ. բէլէրիլէ Միհաթ բաշա թապեասընտան Նիչավանը սոլ թարաֆ սահիլինտէ պուլուն. նան Մէճէքճա գարիեէսինտէն պէտ իլէ Օրատու գըրը միւնթէհասընտան վէնէք թէ. բէլէրիլէ Միհաթ բաշա թապեասընտան Նիչավանը սոլ թարաֆ սահիլինտէ, վէ Նիչին թարափը չարգիսինտէ եէնէ Նիչա. վատան պէտ իլէ, զուրէպա խասթախա. վատան պէտ իլէ, նէսի իլէրուսինտէքի սըրթտան տէօնէրէք, Ֆէթհիեէ թապեալարը իլէ Կօրնիչէ թէբէ. լէրի թապէրը իտիլէն, վէ Նիչին ճանիպի ճէնուպիսինտէ պուլունան խաթիհքեամաթ. տան վէ Աղտի բաշա թապեասընտան ա. չաղը Նիչ պաղչէլէրի իլէրուսինտէն եէնէ Նիչավատա, եանի Մէճէքճա գարըսընտա գատար իքի պուչուգ սաաթտան իպարէթ պիր տայիրէտի միւտաֆտամը իթ. թիրազ իտիլիշ իտի։

«Տիւչմէնին մուհարէպաթը միւթէատ. տիտէ բաէլայն կէօրիւլէն վէ քէչի իտի. լէն գուվվէթի, գըրդ պէշ վէ եավասա էլի թապուր բիատէ վէ տէօրթ պլայ սիւարի, վէ օն պէշ պաթա։ Եա թօքտան միւրէթթէպ իտի։ Քեամիլէն մահուր օլուզումուզ քեանունի էվվէլին օն իքինճի կիւնինտէն պէտ իլէ, եէկիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնինէ գատար հէր թարափտան վէ հէր կիւն թօք գատար վէ սէյեար գօլ վէ իսթիւշաֆ մուհարէպաթը վուգու պուլմագտա իտի։ Նէհաեէթ մահը մէզքիւրուն եէկիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնինտէ իթիպարէն, եէկիրմի տօգուզունա գատար, սապահլաեէն սաաթ պիր պուչուգ վէ իքի պուչուգտան պէտ իլէ, կիհէլէրի սաաթ պիրտէն տէօրտ գատար օնար սն պէշէր սաաթ մուհարէպաթ վէ միւգաթէլաթը չէտիտ վուգու պուլաու։ Տայիրէ յի միւտաֆտամըզը հէր թարափը աթէ իչինտէ իտի։ Տիւչմէնին միւհաճէ. մաթը քիւլիեէ վէ չէտիտի պիտ տէֆթ. մաթը տիւչմէը էնհիրամ իտիլտի։ Խասթախանէ իլէրուսինտէ վագը սըրթտա պուլունան, վէ մէճմուայի նէֆէրաթը 180տէն իպարէթ օլան իւչ պէօլիքէ պիր ճէպէլ թօքումուզուն գարըսընտա, տիւչմէնին ալթը թ. իլէ պէշ թապուրա, վէ Կաարիճա եանիրը. ատթ թապեալարընտա օլան իքի թապուր պէշ պէօլիք, վէ ալթը սէյեար, էրի ճէ. պէլ թօքումուզուն գարըսընտա, տիւչմէ. նին 14 թապուրու 24 թօքու օլատուզ կիպի, ֆազլա օլարագ խասթախանէ սըրթը բըտաթ վէ Ֆէթհիեէ իսթիհքեամա. թը բըտաթ, վէ Զէրքէս մահալլէսի թապեա վէ սիբէրտէ պուլունան պէշ սէօլիքէ իւչ սէյեար թօքումուզու տէսեէճէք սուրէթտէ Դապրօֆչա տէրէսի սըրթ լարընա պիր պա. թարեատվ Վիրէժինէ գարիեէսի իսթիւնտէ օլան պաերա տա քէղալք պիր պաթարեա թօքթային էթմիշ իտի։ Վէ պու գուվվէթ. թօքթային արապարընտա ալթը թապուր ադէ. էրինին արապարընտա ալթը թապուր ադէ. էրի կէօրիւնմէքտէ իտի։ Ադտի բաշա թապ. եասը յա, անըն իւսթ թարափընտա վագը Այ թապեատա իւչ գալէա վէ պիր սէյեար թօք իլէ ալթը պէօլիյիւմիզ գարըսընտա ան թապուր իլէ թօքու պուլունուեօր իտի։ Մէտչէֆչէնին իւսթ թարափընտա տախի տոգուզ թօք եէրլէշտիրիլէրէք, Ադտի բա. շա թապեասը յա Օրատու գըրը թապեամը. գը տէօյմէքտէ իտի։

«Զամուրլու վէ Գամրէն թապեալարը. ատա պուլունան ալթը թօք իլէ իւչ թապուր ասքէրի, պիզիմ Մէտչէֆչա վէ Օրատու գը. ըընտա պուլունան իքի թօք իլէ տէօրթ էօլիկիւմիզ մուգապիլ պուլունմուշ իտի։ Պիր թապուր իլէ տոգուզ գալէա, վէ իքի սէյեար թօքումուզ պուլունան պիւթիւն Վինէք իսթիհքեամաթըմըզը, օն թապուր վէ օնպէշ գըթա թօք իլէ թապեիգ իտիեօր իտի։ Կրամատա ճիհէթինտէ եիրրիթտիկիւ պիր պաթարեա թօք իլէ պիր խայլի գուվվէթի տախի Միհատ բաշա, վէ Եուկօտինէ մահալլէսի գարըսընտա պուլունան իսթիհքեամըմզ իւզերինէ իշլէմէքտէ իտի։ Սիւարիլէրի մէճմուայի գուվվէթի ա. բասընտա վէ սէյեար պիր հալտէ իտի։ Պիզիմ պիր նէֆէրէ մուգապիլ, տիւչմէնին օն պէշ նէֆէրի, վէ պիր թօքա գարըզ ալթը եէտի թօքու, վէ սիր սիւարիմիզէ օթուզ գըրդ սիւարիսի մուգապիլ կէլլեօր իտի։ Իչթէ պու թէրթիպ վէ թապեա վէ նիսպէթ իլէ պէշ կիւն վուգու պուլան մուհարէպաթ վէ մուհաճէմաթ իչինտէ, գուվվէյի իհթիյաթիյէմիզ օլմաեուպ, գուվվէյի մէվճուտէմիզէ մուհարիպ պուլունուզումուզտան, ասաքիրի չահանէնին ճիւմ. լէսի սիրէէրէր իչինտէ վէ պուլունուգ. լարը մէվգելարտա, վէ թիւֆէնք էլտէ թօք պաչընտա պուլունարագ, պիր տագըգա օլուն ույգու ուեումաղա, վէ եէմէք եէ. մէկէ վագթ ու իմքեան միւսայիտ օլմատը. ընտան, թապ ու թիւվանէրի քէսիմիշ, վէ քեանունի էվվէլին եիրիրմի եէտինճի կիւնիւ վուգու պուլան մուհարէպէտէ, եիքսէք բըտուրթտա օլան իքի թօքումուզ քէօրէնմիշ իտի։ Նէհաեէթ մուհարէպա. թը չէտիտէնին պէշինճի, եանի քեանունի էվվէլին եէկիրմի սէքիզինճի կիւնիւ սաաթ պիր պուչուգտան պէտ իլէ, կիհէ սաաթ տէօրտէ գատար իմթիտատ իտէն տէհլիթ. լի վէ խուսուսիզ մուհարէպէտէ, կիհէ սա. աթ պիր պուչուգտա խասթախանէ թէրէ. սինի զապթ իտի։

«Օրատան բըտուրթ գարըսընտաքի իս. թիհքեամաթըմըզդա տախի թօք տանէլէրի եաղտըրմազա պաչլատը։ Նէհաեէթ կիհէ սաաթ իքիտէ, գուվվէյի քիւլլիեէ իլէ հիւ. ճումմ իտէրէք, սաաթ տէօրտէ գատար Նիշ գատատա վէ գալէասընընն հաքիմի պուլու. նան մէճլիսթէ միւլազիմ օլան պաղլըգ թէրէլէրինատքի եիքսէք բըտուրթ թապի. ատը տիւչմէնին էլինէ կիրտի։ Պու բէչրի. չանլըգ իւզերինէ, մէզքիւր բըտուրթըն իքի թարափընտաքի իքի բըտուրթ թապեալա. ըընտա օլան նէֆէրաթ տախի մէվզուարը. նը թէրք իտէրէք, քեամիլէն բէրաքէնտէ օլատ։ Եալընըզ Ադտի բաշա վէ Ֆէթհիեէ թապեալարընտա պիրէր մըգատար ասքէրի. մէվ գալմըշ, վէ գուսուրու տաղըմըշ իտի։ Տիւչմէն գապթ իթտիկի իսթիհքեամաթ վէ թէբէլէր իւզերինէ, կիհէ սաաթ սէքիզտէ թօքար վագ իտէրէք, սաաթ օնա գատար եալընըզ սուրէթի թէհտիտանէտէ մէմլէ. քէթ տէրուինէ եիւգ էլսի գատար թօք տա. հէսի աթտը։ Վէ իչթէ մուհարէպէ սաաթ օնտա խիթամ պուլտու։ Շէհիտ վէ մէճ. բուհ վէ էսիրիմիզ եէտի եիզտէն զիեատէ տիր։ Տիւչմէնին թաատիգ վէ իսպարընա. ղարէն, մէճմուայի զայեաթը տէօրթ պին սէքիզ եիւզ զապթան վէ նէֆէրաթտան իպարէթ իմիշ։ Տիւչմէնին էլինէ կիրէն թէ. բէլէր իլէ խաթիհքեամաթ ըընը իսթիրատ պիր վէճհ իլէ միւմքին օլամաեըպ, պու խաթիհքեամաթ իլէ թէբէլէր իսէ, մէմլէ. քէթ վէ գալէանընն բուհու վէ քիւֆրի օլ. տուզուսնատան, վէ պիր քէրրէ տիւչմէն է. լինէ կիրտիքտէն սոնրա, հիչ պիր վէճհ իլէ մուգապէլէ վէ միւտաֆտա միւմքին օլա. մաեաճաղընտան, մէմլէքէթ իլէ զալա տիւչմէնին եէտի էսիրլէրինա տիւչմիշ տի. մէք իտի։

«Զաթէն գուվվէյի ասքէրիեէ մրզ տէ միւնքէսիր օլատուզ ճիհէթլէ, մուգապէլէ վէ միւտաֆտա մէվզելէն, վէ ֆէնէնէն տէ. բէճէյի իմքեանընն խարիճինտէ օլատուզ օ կիհէ սաաթ օնտա, գասլիթանը ասքէրիս. եէտէն միւրէքքէպ իմթիտա իտէն հէյեէթ. տէ տախի գապուլ վէ թաատիգ իտիլտի։ Ումուտէն էհալիյի Միւսլիմէ թարափընտան տախի թանգիմ վէ իթա իտիլէն իսթիտա. նամէտէ, արթըգ մուհարէպէնին չարէ վէ իմքեանը գալմատըգընտան, ըրլ, մալ, վէ ճան, վէ նամուսլարընընն վիգաեէսինի, թէահիւտ վէ թէէմին ալթընա ալարագ, թէբքի մուխասէմէ իտիլմէսի իսթիտա վէ թէքլիֆի օլունտու։ Սէքիզ պինտէն զիեատ զիրքուր ու իւնաս վէ աթֆալ ու սիւսլեանը Միւսլիմին, գալէանընն խարիճ վէ տախիլինտէ պուլունուգլարընտան, վարթէյի հէլաքէ տիւչար օլաճագլարը մուհագագ պուտուզու կիսլի, թօք տանէլէրինտէ միւհթէրէք օլաճագ էպնիեէ վէ ճէպլսանէլէր ատթէչի տէ, պաչգաճա մա. զարրաթ իրաս իտէճէք իտի, վէ գաթէն տախի գալէանընն մէվգիսի հաքիմէսի, տիւչմէն էլինատ օլուպ, հէր նասրլ օլսա պիր իքի սաաթ սոնրա, հարպէն պիլա չարթ մէմլէքէթի իսթիլա վէ գալէաեը խարապ իյլէեէճէկինտէն, վէ տիւչմէն օր. տուսուսնատա խէ, քիւլլիեէթլի Պուլղար կէօ. նիւլլիւ վէ մուավինէսի թէհչիւտ իյլէտի. կի ճիհէթլէ, գալէա վէ գասապա հարպէն տիւչմէն էլինէ կիրտիկի հալտէ, Պուլղար. լարընընն, էհալիյի Միւսլիմէ գիւքուրուտու թէյլէ, վէ նիսման վէ տիւսլեանընն ըրզը. նա կէչէրէք, էմմալ վէ էշեարը եաղմա վէ իթլաֆ իյլէեէճէքլէրինտէն, չարնաչար չերայիթի միւթէտիտ իլէ թէրքի մուխա. սէմէ իտիլմէսի լիւզումու թէհագգուզ իթտի։

«Պիրտէ սէյեար թօքլարըմըզընն մէվճուտ օլան ալթը պին սանէսինտէն տէօրթ պին պէշ եիզտէն զիեատէսի սարֆ օլունարագ, պիր վէ նիհաեէթ իքի կիւնլիւք օլմագ իւզ. րէ թօք տանէմիզ գարըչ իտի։ Կիզարան իտէն պէշ կիւն վէ կիճէ մուհարէպէլէրին. տէ, եէվմիեէ 150 վէ 200 սանտըգ թիւ. ֆինք ճէպլսանէսի իհրազ օլունարագ, պա. գի գալան պին սանտըգ Հէնրի Մարթինի ճէպլսանէսի տէ, միւպաչէրէթ իթտիկիմիզ մուհարէպէնին չիտտէթինէ կէօրէ, ալթը եէտի կիւն քիֆաեէթ իթմէեէճէք իտի։ Պի. նէէն ալէյհ տիւչմէն իլէ ադտը մուգավէ. լէ օլունտու։ Եանի, էհալիյի Միւսլիմէնին մալ վէ ըրզ վէ նամուս վէ հաեաթը վի. գաեէ վէ թէահիւտ օլունմագ, վէ ասա. քիրի Շահանէնին վէ մէմուրիյն, հարպ էսիրի իտիլմէէրէք, քեամիլէն չըգարըլմագ, վէ իսլրազ իտիլէն չէճաաթ վէ զայրէթէ մու. գապիլ, զալիթան վէ մէմուրիյնին գըլըճ վէ էսլիհայի սայիրէսի եէտալէրինտէ գալըպ թաչըմագ, վէ հիճրէթ իտէնլէրէ միւսա. նաաթ օլունմաեըպ, մուավինէթ վէ թէս. հիլաթ կէօսթէրիլմէք, վէ ճիւմլէսինին ա. բապա վէ թայեինաթը իթա գըլընմագ, վէ թապուրլարընն մէքքեարի վէ արապալարը եէտալէրինտէ պրագըմագ չէրայիթիյէ, քեանունի էվվէլին եիկիրմի տօգուզունճու կիւնիւ սաաթ իչտէ ադտը մուգավէլէ վէ թէրքի մուխասէմէ օլունտու։ Օթուզ պի. րինճի կիւնիւ իչ թապուր Բատօմիր թա. րիգիյէ իզամ իտիլտի։ Գեանունի սանինին (յունվարընն) պիրինճի կիւնիւ ատ, իչ եիզ միհաճիր արապասը յա իչ թապուր, Ա. եօրանիա թարափընա կէօնտէրիլտի։ Սի. ւարի նէֆէրաթը տա Գուրչուհու ճիհէթին. էն ազիմէթ իյլէտի։ Գեանունի սանինին իքինճի կիւնիւ ատ, պիղէր վէ սայիր մէ. մուրիյն վէ պիր ՀՀգտար միւհաճիրին վէ թօքմաճ նէֆէրաթը, քէզալիք էեուրանիա. եա տօգրու կէօնտէրտիք։ Էրքեանը հարպ միրալաեը Շէհյապ պէյ, պիրիքտէ օլտու. զու հալտէ, պու ագշամ Գօմանօվաեա կէ. լինտու։ Իրատէյի պիեէլէրինէ ինթիզարէն, միւթէրէգգիսլ պուլունտուզումուզու արզ իտէրիզ։»

(Տէրիսատէթ Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մ. Լաեըրա թարափընտան լորտ Տէրպիեէ կէօնտէրիլէն, վէ թէրճէմէսի Ինկիլթէրրա. նըն Մաի Գիթաղընտան ալընարագ, Պա. սիրէթտէ կէօրիւլէն թահրիրաթլարը սու. բէթի տիր։)

Միլորտ,

Բում Բաթրիեի Վէքիլի էֆէնտի, վէ էր. մէնի Բաթրիկի Ներսէս էֆէնտի, վէ Գա. թոլիք վէքիլի պիրէր պիրէր սէֆարէթխա. նէեէ կէլէրէք, պէնիմ իլէ միւլագաթ, վէ ըսմի խոշամատկի իճրա իթմիլէր։ Պուն. լար, այէլիսուսուս Բուսիատան միւթէնէֆ. ֆիր օլուպ, տէվլէթի Ալիեէնին կիսրի ճէ. նահընատա տայիմի պուլունմագ արզուսունու միւքիա օլան պիր լիսան իլէ սէօյլէմիլէր։ Պունլար, տէվլէթի Ալիեէնին թահթը թէ. պուկյէթինտէ պուլունուգճա, մէզքէպէ զոնէէթ սէրպէսթ օլուպ, հիչ պիր թարափ. տան միւմանաաթ վէ եա միւտախէլէ կէօր. մէքքերինտէն, Բուսիա տէվլէթի միւ. թէտասըզ վէ իտարէյի մութլաղ ատուսու. լինտէ օլատուզու ճիհէթլէ, տէվլէթի միւ. չարիկ յհատատան, մէզհէպէ պու գատար սէրպէսթիեէ նայիլ օլամաեաճագլարընը, բանա պիլուքքէսինի սէօյլէտիլէր։

Վէ միւմանիլէ յհիմիւն պէօյլէ լիսան գուլ. լանմալարընընն, պէնտէնիզէ պիր խուլուսիչին օլմասը, պազը քէսանընն խաթրընա կէլիր իսէ տէ, պիլ վասըթա օլունան թահզըգա. թըմա նէկարէն, Սլավարատան մատատա, մէմալիք Օսմանիեէտէ մուգիմ մէզահիպի միւթէլիֆէ էֆրատընընն քեափիֆէսի, տէվ. լէթի Ալիեէնին թէպպիեէթինի, Բուսիա. նըն հիմաեէսինէ թէրճիհ էթտիքլէրինի, մուհագագ օլարագ անլատըմ։

Ֆիյ 26 Նիսան սէնէ 77 (Իմզա)

Լ.ԱԵԸՐՏ

(Տիկէր)

Միլորտ,

Տէրիսատէթէ մուվասէլէթիմի թէպրիք իշին, պու կիւն սուրէթի մախսուսէտէ կէլ. միշ օլան Էրմէնի բաթրիկի բիւթպէթլու Է. ֆէնտի, էսնայի միւսահէպէթտէ, մէմալի. քի Օսմանիեէտէ մուգիմ Էրմէնի միլլէթինին պուլունտուղու հալ իլէ էֆքեարընը, վէճ. հի աթի իւզրէ թարիֆ վէ պէեան իթտի.

«Մէմալիքի Օսմանիեէտէ պուլունան Էր. մէնիլէրին, Բուսիա հիմաեէսինտէ պուլուն. մասընը գապուլ իթմէյիպ, տէվլէթի Ալի. եէնին հիմաեէսինտէ գալմասընը արզու վէ պու պապտէ իսրար տախի իտէրլէր։

«Մին էլ գատիմ մէմալիքի Օսմանիեէտէ նէ գատար Էրմէնի վար իսէ, քեափֆէսի մէրասիմի տինիեէլէրինի սէրպէսթ իհրա. տէրլէր, հալպուքի Բուսիա մէմալիքինտէ պուլունան Էրմէնիլէր իսէ, թէտրիճէն օր. թոտոքս մէզհէպինէ կիրմէք իւզրէ, Բու. սիալըբար թարափընտան վասայիթի ճէպ. բիեէ կէօսթէրիլմէքտէ օլատուզու տէյայի. լէյէ սապիթ տիր։

«Իչթէ Օսմանը Էրմէնի միլլէթի, Բու. սիանընն չու էմէլինէ սոն տէրէճէեէ գատար մուգապէլէ վէ միւտաֆաա իթմէք ազմին. տէ տիր։

«Էրմէնի միլլէթի իլէ թիւրքլէրին մէնա. ֆիի սէյեար օլուպ, պիրինին հուգուգու. նա տօգունուլատուգտա, տիկէրինինքի միւս. թէպ օլատուզունտան, վէ տէվլէթի Օսմա. նիէէնին զէյրի հիմաեէսինտէ նայիլ սաա. տէթ վէ սէլամէթ օլմալարը մէմուլի գավի օլատուզունա պինէէն, տէվլէթի Օսմանիեէ թէպպիեէթինտէ ավամ իթմէք նիեէթի խալիսէսինտէ տիրլէր։

«Տէրիսատէթ իլէ վիլաեաթտա մուգ. իմ Էրմէնիլէրին շէքեաեէթ իտէճէք պիր շէյլէրի օլմաեըպ, հաթթա միլլէթի մէզ. քիւրէ էֆրատընտան մէրաթիպի ալիյէեէ մաղհար օլանլար բէք չօգ պուլունտուզուն. տան, տէվլէթին ուսուլը իտարէսինէ պիլէ իշթիրագ իթմէքտէ տիրլէր։

«Տիւն, գաթը միւնասէպէթլէ իլէ Բու. սիանընն իլանը հարպ իթտիկի հագգընտա վիրուտ իտէն թէյէկրաֆնամէ, Պաալը Ա. լիտէ թէշքի օլունան մէճլիսի ումումիտէ թէվքքիւր օլունմաղին, հէման իթթիհատը ումումի իլէ բէատինէ գարար վէրիլէրէք, պու պապտէ Բաատիշահընմըզ սուլթան Ա. պտիւլ Համիտ խան հազրէթլէրինին հուգու. գունուն մուհաֆազասը ուզրունա հէր ֆէ. տաքեարլըգ իսթիեար օլունճաղը պէեան օլունտուզու սըրատա, օ մէճլիսէ հազըր պուլունան Էրմէնի միլլէթի վէքիլի(1) գա. տար, Բուսիա ալէյհինէ չիտտէթլի լիսան գուլանան օրատը տի։ էմ, ճասիրգիր։ Տէվ. լէթի Ալիեէ, Էրմէնիլէրին հիսսիեաթը սա. ատգանէսինի թէչվիգ իչին, հէր կէօնա միւսատատաթ վէ իմթիեազաթը մէզհէպիեէ իթատընտան կէրի տուրմամագտա տըր։

«Վան վէ պազը մահէլլէրտէ ճահիլ վէ միւթէասըպ օլան Ֆիւրտէր թարափընտան Էրմէնիլէրէ վուգու պուլան ուշյունուզ. լուգ, հիքիմէթի Սէնիյյէ թարափընտան տէրհալ մէնն իսիրմէքտէ տիր։

«Ֆագաթ, պէշինէ միւնասէպէթլի հա. լէթընը վուգու պուլմամասընա, մահէլլէ. րի հիքիմէթի մէմուրլարընընն ատէմի իգ. թիսատլարընը յա, իչէ էհէմմիեէթի վիրմէմէ. էրի տախի ճայի թէէսսիֆի տիր։ Մէսէ. լա կէշէնլէրտէ Վան գատապասընընն շար. ջըսընը պիր թագըմ ֆիւրտէր թութուչ. տուրտուզունու, վէ պուունու մէնն իթմէք, վէ սէյլէ խապատաթլարտա պուլունանլարը թութմագ, ասքէրին վէ մէմուրլարընն վա. զիֆէսի օլատուզու հալտէ, ասքէրտէն պա. գըլարընընն տախի եազմաեա իչթիրազ իթ. տիքլէրի ռիվսեէթթ օլունուեօր։

«Մա մաֆիհ վաղըայի մէզքիւրէսէ զիյ. մէտխալ օլանլարընն հալլէրի, թահգըգ օ. լունարագ, մէյատանա չըգարըլըպ, հէման գանունէնէ լայըմ կէլէն միւճազաթլարընընն իճրասընը, Պաալը Ա. ի վատ վէ թէէմին էյէտ։

«Պաալը Ալինին չու թէէմինաթը, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին իչէ միւտախէլէսի սայըզասը յա հասըլ օլատուզու ճիհէթլէ,

---

(1) Պու լագըրտը եանլըշ տըր։ մէզքիւր լագըրտըլարը, տէյիլ Էրմէնի Բաթրիկի վէքիլի, իլա Գաթօլիք Բաթրիկի վէ. քիլի իթմիշ տիր։

ումում Երմէնի միլէթի, Ինկիլիթերրա տէվլէթինէ թէշէքքիւր իթմէքտէ օլտուգլարը-նը արզ իտէրիմ. Ֆագաթ, նէ՛ շարէ քի, վասը մէզքիւրուն հէնուզ մէզզըյի իճրաեէ վազ օլունմասըզընը մանթէէսիւֆ պէ-նանա մէճլուս օլտուղում կիպի, Պապը Անինին չու գայասըզընը, Երմէնի միլէթի պէյնինէ սույի թէէսսիրի մուճիպ օլմա-սընա սէպէպյեէթ վիրմիկինի տախ պէ-եան իյէրիմ։

«Երմէնի միլէթի ռուհանի պիյիւքլէ-ռինէն օլուպ, Ռուսիա մէմալիքինէ վէ թէպահեէթինէ գալմըշ օլան Էջմիածին բաթրիգլիկի իտարէսինէ պուլունան Էր-մէնիլէրէ պիր թագըմընա, Ռուսիա տէվ-լէթինին բիթպէլէր թէվֆիճի իլէ, Անա-տոլու թարաֆընա սկվգ իթթիֆակի օրտու-լարտա, ժէնէրալզգ վէ զապթիլք խըզ-մէթլէրինէ պուլունտուրմասը, միճէրբէ մէմալիքի Օսմանիէէտէ օլան Երմէնիլէրին ճէլալի գլուպի էմէլինէ մէպնի օլտուգունու, հիքիմէթի Սէնկէէնին ֆիրմանը իթմէ-մէսի իպթիդա իսէր։ Էկէր տէվլէթի Անիեէ, գիրի հիմաեէ վէ թէպայեէթինէ պուլու-նան Երմէնիլէրին հուգուգունու, վէ մալ ու ճան վէ ըրկընը, պէօյլէ պիր թագըմ ույ-զունուպլարընչէր վէ մէկալի ինէն, մաթ-լուպ տէրէճէտէ հիմաեէ վէ մուհաֆազա իթմիշ օլա, Ռուսիա օրտուլարընտա օլան Երմէնիլէրին, պիր չէեէ մուվաֆֆագ օլմա-եաճագլարը աչիքեար տըր։

«Իչթէ հիքիմէթի Սէնկյյէ, Երմէնի թէպասը հագգընտա վազայիֆի մաթ-պուլյեէթինի թէմամըյլա իճրա իտէր իսէ, Երմէնիլէրտէն տիլէտիկի վագըթ, միքէմ-մէլ պիր օրտու թէէքիլ իտէրէք, սայիր Ռու-լամ վաթանտաշլարըյլա, միթթէֆիքէն վաթանընն մուհաթազասը ուզրունտա հէր վագըթ ճանլարընը ֆէտա իտէճէքլէրի տէրքեար տըր» տէտի։

Բաթրիյի միշարիլէյհին չու իֆատա-թընա պէեանը մէմնունիեէթ իթտիմ։ Էկէր տէվլէթի Անիեէ պիլճիմէ Թրիսթեան թէպասընը, պիհագգ ուսուլի իտարէեէ իշթիրաք իլէ պէրապէր, հէր հուգուգ վէ վազայիֆտէ թէպասի Մուսլիմէտէն ասլա թէֆրիգ իթմէմիշ օլա, (քի պու խուսուս հէր հիքիմէթին վազայիֆի տախիլիյէսին-տէն տիր,) պունլարտան, Երմէնիլէր, մէ-մալիքի Օսմանիեէնին զաեէթ միւթէնա պիր նոգթասընտա պուլունտուգլարը ճիհէթլէ, սատատէթ վէ սէրվէթտէ տախի սայիր է-հալիեէ թէգատտիմ իտէճէկինէ, հիչ չիպհէմ օրմատըզընը սէօյլէտիմ։

Վան մէսէլէսի հագգընտա թահգըգա-թը լազըմնին իճրասըյլա, պու ույզուն-սուզլուղա ճիբաթ իտէնլէրին ճէզասը վէ-բիլմէք իլզրէ, սատրազամ հազրէթլէրինէ սէօյլէեէրէք, իճատընն իճրասընա պագը-մասընա սայ իտէճէկիմ, ժիմամիլէյհ բաթ-բրիգ էֆէնտիեէ վատ իթտիմ։

Մ. Սանտիսընն խարիճիեէ նազըրը Սաֆ-վէթ բաշա իլէ միլագաթընտա, տէվլէթի Անիեէնին, Երմէնի թէպասը հուգուգու-նուն վիգաեէսիյլէ, թէմամիյի խօշնուտի-սինէ տիգգաթ վէ իթինա օլունմուշ, վէ վ. ան մէսէլէսինտէ զի մէտխալ օլմադար, գանունէն ճէզալարընը կէօրմիշ օլմ-ալար, մէնաֆիի ատիտէյի մուճիպ օլաճաղընը սէօյլէմէսի հագգընտա, թալիմաթը մաս-սուսէ վիրտիկինի արզ իտէրիմ։

Ֆիյ 26 Նիսան Իմզա

ԼԱՆԸՐՏ

Տիւնքի թրիսթէթ բոստասըյլա կէլէն Էվրոբա զազէթալարընտա կէօրիւլէն թէ-լէկրաֆնամէլէր տիր.

Վիէննա, 31 յունվար

Նուվէլ Բրէս Լիսը զազէթասընտա օ-գունտուզունա կէօրէ, գօնթ Անդրասինին թէքլիֆի իւզրէ, Վիէննատա, սուլհ շարթ-լարընը Եվրոպանը մէնաֆիի ումումիսի-նէ թօգունան ճիհէթլէրինի հալ ու թէս-վիեէ իչին պիր գոնֆէրանս թէճէմմիւ ի-տէճէք տիր։

Աթինա, 30 յունվար

Սինը իւզէրինտէ Սիւրբի ճիվարընտա պիր մուհարէպէ վուգու պուլտու։ Թիւրք-լէր թաազիպ օլունուեօրլար։

Հէր թարաֆտա մուհարէպէ իսթէմէք իչին պիր թազըմ նիւմայիշթի վուգու պուլտու։

Սան Մարթինո նամ Իթալեա զըրհլըսը Բիրէաեա վասլ օլտու. սայիր Իթալեա սէֆինէլէրինին վիրուտինէ մունթազը օ-լունուեօր։

Պիւքրէշ, 30 յունվար

Միլլէթ մէճլիսինտէ Խարիճիեէ միւտի-րի միւսիւ Գուկանիսէանո, իհթիմալ տըր սուլհ մուգատտէմաթընն չիմտիեէ գա-տար իմզա անմըշ օլտուղունու, վէ պունուն չէրայիթի եարընն մագիւմ օլաճաղընը պիր-տիրաքաէն ասնրա, չէօյլէ իրավ իյլէտի.

«Ալահ վիրէ ոէ մուհարէպէյի հագըրէ եիւզիունէն միլէթ չիմտիեէ գատար իթ-տիյի ֆէտաքեարլըզլարտան պուչգա ֆէ-տաքեարլըգ իթմէսէ իտի։»

Մէպուսանէն էքսէրի, միւմայիլէյհ չու քէլիմաթըյլա, Ռուսիանընն Պէսարապիաեը զապթ իթմէք եօլունտա օլան արզուսն-տէն քինաեէ իթմիշ տիր զանն իտիեօրլար։

Ս. Բէթրսպուրկ, 30 յունվար

Ամանս Բիւս զազէթասը, Ինկիլիթերրա բարլամէնթոսունտա մալիեէ նազըրը պըր Սթաֆորթ Նորթզըթը, Պուլղարիսթան բրէնսինի Ռուսիա իմբէրաթորու ինթիխապ իտէճէք տիր տէյի սլոյէվսի մինասիպէ-թի իլէ տէեօր քի, սուլհ չարթլարընտա բրէնս լոֆը օրմաեըպ, իլա Պուլղարիսթան իչին պիր խրիսթիեան վալի լոֆզը պու-լունուեօր։

Ս. Բէթրսպուրկ, 31 յունվար

Մահը հալին 28 ի թարիխի իլէ Էտիր-նէտէն ալընան բէսմի պիր թէլէկրաֆ, կը-բան տիւք Նիգոլանընն, եէվմի մէզքիւրաէ Հարմանը չըմէնտըֆէրի իլէ չէհրը մէզքիւ-ր; վասըլ օլուպ, ֆէվգէլատէ սուրէթտէ գապուլ օլունտուղունու պիլտիրիեօր։

Գավգասիա օրտուսու պաչ գումանտա-նընտան կէլէն թէլէկրաֆ տըր.

Մահը հալին 9/21 ինճի կիճէսի օրթալըգ թիբի օլտուղու հալտէ, ժէնէրալ Գոսմարո-ֆընն ֆըրզասը Իսմիրքէվի քէօրբիսիւնիւ գապթ, վէ Տօլիսքան գարիէսինտէ տիչմէ-նին միսթահքէմ պիր մէզգըսը իւզէրինէ հիճում պիրէլ, տիչմէնի թար ու մար իթտիլէր։ Տիչմէն, իքի թապուր նիզամ, վէ ալթը թապուր ասաքիրի մուավինէտէն իսարէթ օլտուղու հալտէ Արթվինէ վէ հիվար տաղլարա ֆիրար իյլէտի։ Պիր տաղ թօքու իլէ պիր չօգ կիսլէ վէ գումպարա, դարթուչ վէ սիլահ իղթինամ, վէ Օսմանը օրտուկեահընը զապթ իյլէտիք։ Թարաֆը-մըզտան իքի մագթուլ իլէ ատօրթ մէճրուհ վուգու պուլտու։

Լոնդրա, 29 յունվար

Լոնտրա գամարասընտա լորտ Տէրպի լորտ Էմիեէ ճէվապէն տէտի քի, Զէրքէս մուհաճիրլէրինին թավր ու հարաքէթի հագգընտա Եունանընն բրոթէսթո իթմէ-սինտէ հագգը վար տըր։

Ինկիլիզ հիքիմէթի պու պապտէ տէվ-լէթի Անիեէ պագը թէպլիզաթտա պու-լունմասը իւզէրինէ, տէվլէթի միշա-րիլէյհա, միհհաճիրինի մէրգումէնին Եու-նան սինորու եագընլարընտա իրքեան իթ-մէմէլէրի իչին թէտասլիրի լազըմ իթթի-խաղը զըմիընտա սէօզ վէրտի։

Լոնդրա, 29 յունվար

Պէլկրատտան Սթանտարտ զազէթասը-նա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէեէ կէօրէ, Սըրպլըյար, տէսրթ կիւն մուհարէպէտէն սոնրա, Բազարնիք ճիվարընտա Թիւրքլէրէ զալէպ չալտըլար։

Սըրպլըյար 40 պին քիշիտէն իպարէթ ի-տիլէր։

Պէլկրատ խասթախանէլէրինէ, 8 պին մէճրուհ ալմագ իչին հագըրըզ կէօրմէլէրի էմր օլունտու։

Պէլկրատտան Թայմս զազէթասընա չէ-քիլմիշ օլան պիր թէլէկրաֆտա կէօրէ, Ամ-ման հմբէրաթօրու իլէ Ինկիլիթերրա գըրա-լիչասը Վիքթորիա հազրէթլէրինին զաեէթ եազընն ագրասալարընտան բրէնս Պաթէն-պէրկ Պուլղարիսթանա նայիպլի հիքիմէթ նասպ ու թայեին օլունճաղ իմիշ։

Սէն Բէթրսպուրկտան Թայմս զազէթա-սընա չու աթիտէքի թէլէկրաֆ քէշիտէ օ-լունմուշ տուր.

«Բուս ասաքիրինին պիր մըգտարընը Ռուսիաեա նագլ իյլէմէք իչին նագլեեէ վա-բրօրլարը թէտարիք իտիլմէսի ըզմընտա Օ-տէսսաեա էմր կիթտի։ Պունտան չու նէ-թիճէյի չըգարարագ տէեօրլար քի Բուս ասաքիրինին պիր մըգտարը խթանպօլա կէ-լիսլ, օրասան վաբօրլարա պինէճէքլէր. սուլհ չարթլարընտա պունուն իչին այրը պիր պէնտ պուլունուեօր իմիշ։»

Էրզրումտան յունվար 15 թարիխլի Թայմզ զազէթասընա չէքիլէն պիր թէլէկ-րաֆա կէօրէ, թէֆօ իյլէթի Էրզրումտա չիտատէլէ հիքմիւնի իճրա իտիպ կիւնտէ օրթա հիսապա 250 քիչի էօլիեեօր իմիշ. խասթախանէլէրտէ 10 պին մէճրուհ իլէ խասթա վար տըր։

Վիէննա, 29 յունվար

Տէրիսաատէթտէն Բօլիթիչէ Գօրէսպոն-տէնց զազէթասընա քէշիտէ օլունան թէ-լէկրաֆնամէլէր, սուլհ մուգատտէմաթընն իմզալանմասընն կէճիքմէսինի, Բուս աս-քէրինին մուվաղգաթ սուրէթտէ Իթան-պօլա կիրմէսինէ Պասը Անինին բակի օրմա-մասընա համ իտիեօրլար։

Կէլիպոլու, 30 յունվար

Պէյքրաշա, մանեէթինտէ պէշ պին ասքէր պուլունտուզու հալտէ պուրսեա կէլէր։

Պիւքրէշ, 29 յունվար

Ժէնէրալ Ինոսթրէֆի պուրսեա կէլիպ Ռուսիա իմբէրաթօրունուն խաթթը տէսթի իլէ եազըլը պիր նամէյի բրէնս Շարլ թագտիմ իյլէտի։ Իմբէրաթօրը միշարիլէյհ Պէսարապիա գըթասընը զապթ իտէճէյինի նամէյի մէզքիւրտէ պիլտիրիեօր։

Ս. Բէթրսպուրկ, 28 յունվար

Էտիրնէտէն Էնվալիտ Բիւս զազէթասը-նա չէքիլէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, չէհ-րի մէզքիւրտէ ասայիշ քեամիլէն իսաէ ի-տիպ, էհալիինին զօրգուսու տէֆ օլմուշ, վէ տիւքքեանլար աշըմիշ տըր։

Էնվալիտ Բիւս զազէթասը, իմբէրաթօ-րուն խաթթը տէսթի իլէ կրան տիւք Նի-գոլաեա եազըլը պիր մէքթուպու նէշր իտիեօր։ Իմբէրաթօրու միշարիլէյհ, մէզ-քիւր մէքթուպու իլէ, միշարիլէյհ կրան տիւքէ, Պալգանլարը միւրուր իյլէմէսի մի-նասիպէթի իլէ էլմասալ միւզյեէն պիր ալթուն գըլըճ իհտա իյլէեօր։

Ս. Բէթրսպուրկ, 28 յունվար

Բէսմի զազէթա. թուլչա սանճաղը է-հալիսինին պիր լայիհասընը նէշր իտիեօր. էհալիյի մէրգումէ, մէզքիւր լայիհատա, Ռուսիա իմբէրաթօրունու ֆիլթուհաթը ֆէվգէլատէսինտէն սոլաեը թէպրիք, վէ Պուլղարիսթանը գուրթարտըը իչին պէ-եանը թէչքիւր իտիեօրլար։

Թիֆլիսատէն ալընան յունվար 28 թա-րիխլի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Էրզրում ճիվարլարընտա հալէա տօն պաղլաեըպ, մահը հալին 2կինտէն պէրու տուր քի չիտա-տէլի թիբի տուրմուշ տուր։

Ֆիւրտ Խոմայլ բաշա թիֆօտան թու-թուլուպ խասթալանը։

Բակիւզա, 27 յունվար

Միրսիթվիէր ըլֆի վիվայի իսեան իթ-տիկէր, վէ Գարասաղլըլար իլէ պիրլէշտի-լէր։

Բակիւզա, 27 յունվար

Տիւն Գարասաղլըլար, չիտատէթի պիր թօք աթէչինտէն սոնրա, Շգօտրա կէօլիւ իւզէրինտէ վազը Օսթօրվիչ վէ Լէգանտրա գալէալարընը զապթ իյլէտիլէր։

(Ճէնուպ օրտուսու պաչ գումանտանը կըրան տիւգ Նիգոլա թարաֆընտան չէքիլէն թէ-լէկրաֆ տըր։)

Գըզանլըգ, 11 յունվար (Բում)

Էտիրնէէնին զապթընտան էվվէլ, Օս-մանը պաչը պօղուգլարը վէ քիչիւք սիւ-արի գալարընը վուգու պուլան գարա-ղոլ գավկալարընտա, ժէնէրալ Սթրուզ-օֆուն մաեէթինտէ իքի զապթ մէճ-ուհ, 5 նէֆէր մագթուլ, վէ 15 գատար նէֆէր եինէ մէճրուհ օրմուշ տուր։ Անանգ, եօլար դարլար իլէ էորթիւմիւշ օլտուղու, վէ 10 ակրէճէ սովուգ հիքմ իթտիկի վէ չիտատէթի պ'ր բիւգիեար էսաիկի, վէ տա-յիմա չարդաճը զավկալարը էքսիք օրմամըշ իտա կի հալտէ, ասքէր ալէթավամ օն կիւն եօլ եիրիմիշ տուր։ Ժէնէրալ Սթրուզ-օֆուն սիւարի ասաքիրի իչինտէ խասթա վէ զայիֆ ատամ սալա եօգ տուր։

Էտիրնէ չէհրի, ալէյ ատէլէ, Անկիտ է-եուպ բաշա մարիֆէթիլէ, 3,000 նէֆէր բիտաէ ասաքիրի Օսմանիեէտէ թախիեէ գըլընմըշ տըր։ Բաշայի միշարիլէյհ ճէպ-հանէյի, թէրսանէյի, վէ էօկի սէրաեը պէրհավա իթտիրմիշ տիր։ Թէրսանէ վէ էքսէր անպարլար, ժէնէրալ Սթրուզ-օֆուն մուվասլէթինէն էվվէլ եազմա խիրմիշ-էր տիր։ Պաչը պօղուզլար վէ էհալիյի Մուսլիմէտէն պազըսը, հարէքէթլէրի հա-նասընա, ճիվար գարիեէլէրի եաղմաեա վիրմիշլէր, վէ էհալիէն պազըսընը գաթլ ու թէլէֆ իթմիշլէր տիր։ Եալընըզ Էտիր-նէ չէհրի, ժէնէրալ Սթրուզ-օֆուն չիտատէթ վէ սէպաթը սաեէսինտէ դուր-թուլմուշ տուր։ Ժէնէրալը միւմայիլէյհ, թահրիգ խարիմիշ օլան ատի խալգը թէքին իթմէք, վէ չէհրին ճիվարլարընտա նիեէթի ֆասիտ իլէ տօլաշան պաչը պօղուգլարը գօրգուսմագ իչին զաեէթ կիւճլիք չէք-միշ տիր։ Ժէնէրալ պիզզաթ քէնտիսի գա-բաղօլարընը չէհրատ տօլաշըրմագտա պու-լունմուշ տուր։ Էհալի, միւմայիլէյհէ ֆէվգ-էլատէ սուրէթտէ իսէհարը չիքրանիեէթ իյլէմէքտէ տիրլէր։

Ժէնէրալ Սթրուզ-օֆ էտիրնէտէ 22 գը-թա գրիսպթօրու վէ 4 գըթա պիյիք չար-տա թօք զապթ իյլէմիշ տիր։ Թէրսանէտէ 20 օսմանը զապթիլ իլէ 73 նէֆէր գալ-մըշ տըր։

Ժէնէրալ Սթրուզ-օֆ միլլի միլիթէլի-ֆէյանէ մի բէքրէպ օրմաղ իչին, պիր մու-վաղգաթ պէլէտիեէ գոսթրմանու թէչքիլ էյ-լէմիշ տիր. պու գոսթրմանա, Ֆիլիֆ չէհրի-նին իլմի իլահի ադատ մեասը շակիրտանը սասըղասընտան օլուպ, Էտիրնէ սէրբես-գօսթուս պուլունան գաթ, ֆէյիս նասլ իսթիմիշ տիր։

Յունվար 10տա իքինճի ժէնէրալ Սգո-պլէֆ, (ժէնէրալ Սգոպլէֆին բէտէրի տիմ-իսթէր) Էտիրնէէ վասլ օլմուշ տուր։ Մի-մանիլէյհ, ժէնէրալ Սթրուզ-օֆի թարաֆին-տան իթթիխապ օլունան թէտասիրի թատ-տիգ էյլէմէքտէն սոնրա, Սթրուզ-օֆու տէր-հալ պիր մըգտար սիւարի իլէ Գըրգ-Ֆիլի-սէէ վէ Լիլէ-Պուրկասա կէօնտէրմիշ տիր։ Սիւարի պաչ գումանտանըզը, ժէնէրալ Տօգ-գուրօֆա իհալէ գըլընմըշ տըր։

Յունվար 10տա, էյլէտէն իքի ատաթ սոնրա, Վլատիմիրին բիտաէ ալաեը Էտիրնէ-եէ կիրմիշ տիր։ Նէվմի մէճլիսի, Շուլյա ալաեը, օն պիրինճի թալիա թապուրու վէ 4 թօր չէհրէ կիրմիշլիր տիր։ Ասքէրլէր, գըբ-լալարտա վէ չէհրին խարիճինտէքի գալա-լարտա իսբեան խարեօրլար։ Ռգոպլէֆի տախի հիքմէթ պօնտընընա իրամէթ էյ-լեօր։

Էտիրնէ իլէ Հարմանը արասընտաքի մուխապէրաթը թէլէկրաֆիեէ իպգա օլուն-մուշ տուր։ Թէլէկրաֆ մէկտուբլարը մա-գամարընա կէշմիշ օլտուղլարընտան, Սգո-պլէֆ Էտիրնէէտէն պէնտէնիլի Ֆրանսըզա-լիսան իլէ պիր թէլէկրաֆ չէքմիշ տիր քի, պու թէլէկրաֆ յունվար 10 տա Հարմանը-եա վասլ օլմուշ, վէ անտէն սէյեար բոսթա իլէ կէօնտէրիլմիշ տիր։ Մէզքիւր թէլէկրաֆ եէտի տաճիրեէ վասլ օլմուշ տուր։

Ժէնէրալ Կուրզօսան տախի պիր բա-բրօ ալալմ քի, միւմայիլէյհ պունտա, տիչմէնտէն գապթ իթտիկի թօքլարընն մըզ-տարը, 97 օրմանըզ 110 օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր։

ՄՈՒՀԱՐԲԷՐԱԹԸ ԲԷՍՄԻԵԷ

(Ինկիլիթերրանընն Մավի Ֆիթթալընտան միսթախրէճ տիր.)

(Մ. Լաեարատտան դօնթ ալը Տէրպիեէ.)

Իսթանպոլ, 18 յունվար

Թօրչ նամ Ինկիլիզ սէֆինէսինին դա-մանտանը օլան Համանուն Պուրկասան խապէր վիրմիկինէ կէրէք, չէհրի մէզքիւր էհալիսէն թախիեէ գըլընմըշ տըր, վէ ինս-բաղ խարիճէք տիր։ Հիքմէթի սէնկյյէ մէմուրլարը չէհրի մէզգուրատէն հարէքէթի խաթեօրլար։ Թագրիպա 400 նէֆէր միւ-հաճիր, միւմայիլէյհին սէֆինէսինէ իլթիճա իթմէք խաթէմիշլէր, վէ միւմայիլէյհ տախի ինսանիեէթ խաթրը իչին, պունլարտան 250 նէֆէրինին Տէրիսաատ էվէ նագլ խու-սուսունա, պիր սէֆինէ քիրալամըշ, վէ թագրիպա 200 նէֆէր միւթէճէյի տախի քէնտի սէֆինէսինտէ պաբընտըրմըշ տըր։ Միւմայիլէյհ գումանտան, քէնտի թարա-ֆընտան իթթիխապ օլունան թէտասիր, թարաֆը հիքմէթէն թահսին պուր-ուլճաղընը, վէ մէսուլիեէթինի իզրինէ ալմըշ օլտուղու սէֆինէ քիրասընն խազի-նէյի տէվլէթէն քէնտիսինէ թէտայյ ի-տիճէճկինէ իհմիտվար պուլունուեօր։

* * *

(Մ. Լաեարատտան գօնթ ալը Տէրպիեէ.)

Իսթանպոլ, 18 յունվար 1878

Բուսարընն Հապշիսանը իզրինէ, Իս-լամ էհալիսինին, հէր թարաֆտա մէքթէպ-լինի թէրք իթթիֆակլարինի, վէ կէրէք Պուլ-գարիսթանտա վէ կէրէք Բուլգարիտէ խանէ-սիզ վէ նաֆագասըզ օլան ֆիրարիլէրին ատէտի ֆէվգէլատէ արթտըզընը, վէ սէ-ֆալէթ, վէ մէչազգաթ, վէ վէֆիեաթ տէհզիրի սուրէթտէ իտաէ կինի, Խարիճիեէ նազըրը հազրէթլէրի թարաֆընտան խապէր ալտըմ։ Բուս ժէնէրալտըը, Իսլամ էհալի-սինին ճան, մալ վէ ըրզասընին վիգաեէսի խուսուսունտա, հէչ պիր իլանանամէ նէշր իթմէմիշլէր տիր, վէ իշթէ պու մատտէ, խէվք ու էնսաֆէյի տանա պիեատէ տրթը-մըշ տըր։ Պուրկաս վէ Տէտէ-Ագաճ վէ սա-յիր մահալլէրտէն ածընճաղ սուրէթտէ հիքեաեէլէր ալտըղ իյլէտիմ։ Պունդան սէֆա-լէթ վէ խարապիլէթին էօնիւնիւ ալմաղ վէ եախսա թախֆիֆ իյլէմէք իչին, հէչ պիր թէտպիր իթթիխաղ օրունամադ մը։ Պու-բաեա հէր էլուն պինլերճէ միհճիրլեր կէ-

---

լիպ, ազիմ մէշալպաթլար իչինտէ գալը-եօրլար։

* * *

(Մ. Լաեարտան գօնթ տը Տէրպիեէ.)

Իսթանպոլ, 19 յունվար 1878

Թէքմիլ Իսլամ էհալիսի, Բուլարքն հօնիւնտէն Ֆիրար իսթեօրլար, վէ եիւզ պին գատար գատրն վէ չօլուգ չօճուգլար թարլալարտա ամբրգատան վէ սօվուգատան էօլմէք բատտալսինտէ պուլունուեօրլար։ Պապը Ալի, Իսլամլարքն ճան վէ ըրգլարքնքն հիմաեէսինի թէէմին իթմէք իչուրէ, պիր իլանանամէ նէչը իթմէլերի իչին, Բուսլարա իսթար իսլէմսինի, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինտէն ինգանիեէթ նամընա օլարագ թալեպ իսթեօր։ Հիւքմ իտէն գօրգու վէ էնտիշէյի տուրտուրմագըղա, հիւքիւմէթի Սէնիյեէնին վէ մէմուրլարքն իգթիտարը գալմամըշ տըր, վէ մէգքիւր գօրգու վէ էնտիշէնին, նէթայիճի մուզիրրէ իլէ թա իսթանպոլա գատար վասըլ օլմասը տա, իհթիմալին խարիճինտէ տէյիլ տիր։

* * *

(Մ. Լաեարտան գօնթ տը Տէրպիեէ.)

Իսթանպոլ, 19 յունվար 1878

Վիա գօնսիլ Պրոֆի վէ Թօրչ սէֆինէսի գաբտանը Համօնտ, պուրաեա կէլէրէք, չու աթիսէքի մալիմաթը կէթիրմիշ տիրլեր։

«Սիմնիա, Այտոս վէ Գարնապատ չէհրլերի իհրագ օլմուշ, Պուրկաս եաղմա իտիլմիշ, վէ ապիմ թէհլիքէտէ պուլունմուշ տուր։ 2000 նէֆէր բաեա, խանէ վէ սայրէտէն ամիզ օլարագ, վէ ֆիրար իթմէք իչին վասաեիթի լազըմէլերի պուլունմաեարագ, սահիլ իւզերինտէ տիրլեր։ Սիկօբօլի չէհրի, չըգան կիճէ միւհթէրէք գըլընմըշ տըր։ Միսավրիա վէ Աշիալօ չէհրլերի վէ քէզալիք Խրիսթիան միլլէթճիլեր, Զէրքէսլեր թարաֆընտան թէհտիտ իտիլմիշլեր, վէ պիլա մուհաֆազա գալմըշլար տըր։ Պիրթիւն մէմլէքէթ խարապ օլմուշ տուր։ Պիր խայլի Խրիսթիանլար գաթլ ու թէլէֆ իտիլմիշլերի կիպի, թէքմիլ միլաեէթտէ տախի պիր միւգաթէլէ զուհուրա կէլէճէկի շիւպհէսիզ կէօրիւնիւեօր, գիրա բաեալար իչին վասայիթի նագլեեէ օլմասընը միսիլու, Զէրքէսլերի վէ Արնավուտլարը վէ Իսլամ պաշըպօղուգլարընը թուրթաճագ գատար ասաքիրի Օսմանիեէ տախի եօգտուր։ Պու սըրատա Պուրկաստա պուլունան Թօրչ սէֆինէսի, քեաֆքէսի մէգքիւր նահիեէտէն օլմագ իւզրէ, Տէրիսաատէթէ 1200 տէն զիեատէ միւհամիր կէօնէրմիշ տիր։

* * *

(Մ. Լաեարտան գօնթ Տէրպիեէ)

Իսթանպոլ, 19 յունվար 1878

Էտիրնէ գօնսօլօսունուն պէեանընա նազարէն, Իսլամ գարիեէլերի էհա իլէրի գաթլ իտիլմիշլեր տիր։ Պու իսէ Իսլամ էհալիսինին էնտիշէ վէ գորգուսունա տահա զիեատէ թագվիեէթ վերմէքտէ տիր։

* * *

(Գօնթ Տէրպիսէն Ինկիլթէրրանընն Բէթ-ըսպուկ սէֆիրի լօրա Լօֆթիւսէ.)

Խարիճիեէ նէզարէթի, 20 յունվր. 1878.

Մ Լաեարտան ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, թէքմիլ Իսլամէհալիի Բուսլարքն էօնիւնտէն գաչըեօրլար, վէ պիր լարքն էօնիւնտէն գաչըեօրլար, վէ պիր չօղ գատրն վէ չօլուգ չօճուգլար (սէօյլէնմիկինէ կէօրէ 100,000 քիչի) թարալարտա, ամբրգատան վէ սուսուզլուգատան էօլմէք բատտալսինտէ պուլունուեօրլար։

Պապը Ալի, ըզգլարքնքն վէ ճանլարքնքն հիմաեէսի իչին, Իսլամ էհալիսինէ, պիր պէեանամէ սուրէթիյլէ թէէմինաթ վերիլմէսի խուսուսունտա, Բուսլա հիւքիւմէթինէ իսթար իթմէսինի, Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինէ ինգանիեէթ նամընա օլարագ թալեպ իսթեօր։

Իմոն, միւթէզարրուր գազալարտա պուլունան Խրիսթիան վէ Իսլամ էհալիլերինին ակլամէթի իչին, ապա վագըթ գայպ իթմեէրէք, Բուսլա իմբէրաթօրու հազրէթլերի նէզտինտէ իմբրայի թէպլիղաթ էյլէմէնիզի թավսիեէ էյլէրիմ։

* * *

(Մ. Լաեարատան գօնթ տը Տէրպիեէ.)

Ինթանպոլ, 21 յունվար 1878

Կէլիպօլու վիգոնսօլօսու պու կիւն չու աթխաէքի թէլէկրաֆը չէքմիշ տիր։

«Կէլիպօլու միթասարրիֆը, Բուսլարքն էմիրնէ իւզերինէ եէրիւսիւքլերինի սէնտէնիգ լասպէր վերմի։ Իսլամ ֆամիլեասը Անատօլու թարաֆընա հիճրէթ իսթեօրլար։ Ինթիճաչտէն օլան նիզամընըզըգ-լարքն էնտիւնիւ ալմաչ իւզրէ, գօնսօլօսլար, միւհամիրէթլեն տուրտուրմասընը մի-թասարրիֆա իսթար իթմիշլեր իսկ

տէ, Թիւրքլեր, Բուսլարքն մուխալիֆլէթի-նի կէօրէրէք, իհթիմալ տըր քի, քէնտի-լերինի տէ պազը պազարլար մագամընտա աատտ իտէրլեր ատեու գօրգուսլարընտան, եէնէ հիճրէթլերինէ տէվամ իյլէմէքտէ ամրլեր։»

ԱԼՄԱՆԻԱ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՍՈՒՆՈՒՆ ԲԻԻՇԱՏԸ

ԻՄԲԷՐԱԹՕՐՈՒՆ ՆՈՒԹԳՈՒ

Փետրվար 6 թարիխի իլէ Պէրլինտէն ալընան պիր թէլէկրաֆնամէտէ պէրվէճհի աթի օգունմուշ տուր.

«Պու կիւն Ալմանեա բարլամէնթօսու քիւշատ օլունտու։ Պու միւնասէպէթլէ իմբրաթօր հազրէթլերի թարաֆընտան իրատ օլունան նութգտա, Շարգ մէսէլէսինէ տաիր պիր չօգ ֆըգրալար պուլունուշ, պունլարտան պաչըճալարը չունլար տըր.

«Եաղընտա ագտը միսալահա օլունաճաղընը, վէ պու միսալահա, Գօնֆէրանսըն ահքեամ վէ գավայիտինին տայիմի սուրէթտէ մէվգըի իճրաեէ վաղընը թէէմին իյլէեէճէկինի իմբէրաթօր հազրէթլերի իւմիտ իտիեօր։ Միւշարիէյհ տէմիշ տիր քի, «տիկէր տէվլէթլերին մէնաֆիինէ գըեասէն, Ալմանեա տէվլէթինին Շարգտա օլան մէնֆաաթլարը ճիւզի վէ զայիֆ տիրլեր, պունունլա պէրաբէր եինէ չու մէնֆաաթլար, մէսէլէյի հազրընտէ ալագատար օլան տէվլէթլեր պէյնինտէ պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրէպիլմէսի, վէ պունունլա, իլերուտէ Շարգտա գարըշըգլարգլար վուգուրինին թէքրարլանմամասընընն թէէմին իտիլմէսի, վէ Խրիսթիան էհալիլերի հագգընտա իճրա իտիլմէք օլան իսլահաթ, մէրգուման էհալիլերի մէմնունունգըլաճագ տէրէճէտտէ օլաճաղընա պիր թէէմինաթ օրմասը իչին, Ալմանիա տէվլէթինին հիչ պիր ճիհէթլէ ալէագատը պուլունմաեան մուավէնէթինի իճրա էյլէմէսինէ միսսայիտ տիրլեր։»

Իմբէրաթօր հազրէթլերի, խաթմի քէլամընտա, Ալմանեա տէվլէթի թարաֆընտան իթթիխազ օլունան բօլիթիգա, եվրօբա տէվլէթլերի միանընտա միսալահանընն մուհաֆազա իտիլմէսինէ ֆէվգէլատէ եարատմ իթմիշ օլուզունու սէօյլէմիշ, վէ ճէնապը Հագգընինէ ինանեէթէյլէ տիկէր տէվլէթլեր իլէ օլան միւնասէպաթընը, եալընըզ սուրէթի միւսիհանիտէ տէյիլ, հաթթա զանէթ սուսթանէ սուրէթտէ պուլունտուզունա վէ պունտան պէօյլէ տախի օ սուրէթտէ պուլունաճաղընա իւմիտ կէօսթէրմիշ տիր։

Շուրայի տէվլէթ ըէյիսի տէվլէթլու Սաֆվէթ բաշա հազրէթլերինին իսթիֆասը հագգընտա օլան բիվանեէթին, գարինի սըհհէթ օրմասընը, մագամարընա թէշրիֆլերի իլէ միսպէթ օլուուզու միսիլու պու քէրրէ տախի պազը զազէթալար, խարիճիեէ նազրը տէվլէթլու Սէրվէր բաշա հազրէթլերինին իսթիֆասընը եալընեօրլար իսէ, միւշարիէյհ պիր մուհիմմ մէմուրիեէթտէ պուլունտուգլարընտան վ Տէրիսաատէթտէ պուլունմատգլարընտան, պու հավատիսին զայրը սահիհ օլտուզունու զանն իյլէրիզ։ (Ճէրիտէ)

—Ալընան խապէրէ կէօրէ, կրան տիւգ Նիգօլանընն մախատամի կրան տիւք Նիգոլա իմբէրաթօր թարաֆընտան, մուգատէմաթը սուչիեէ վէ միւթարէքէեէ տայիր պազը էվամիրի համիլէն էտիրնէեէ վասըլ օլմուշ տուր։

—Լա Թիւրքիտէ օգունտուզունա կէօրէ, թարաֆը Փատշահիէն կրան տիւք Նիզոլա պիր գաչ կիւն Խրիսթանպօլտա միսաֆիր գալմալարը իչին տավէթ պույրուլմուշ վէ միւշարիէյհին պու տավէթի դապուլ էտիսը իթմէսինի էնուզ մալիմ տէյիլ իսմիշ։ Տիկէր պիր ըիվանեէթէ նէզարէն, իհթիմալ իւզերինէ, Պէյլերպէյի սարաեը հիւմաեունու թէհրեէ գըլընմըշ իմիշ։

—Զաթալճատան 30 թապուր գատար ասաքիրի Շահանէ Տէրիսաատէթէ վերուտ իտէրէք, Տավուտ բաշա ղըլասընա վէ մահալը սայիրէեէ եէրլեշտիրիլմիշ տիր։

—Տիւն սաղահ Բօսնատան ալընան բէսմի պիր թէլէկրաֆ, Բաբա հազրէթլերինին էվվելքի ալշամ վէֆաթ իյլէտիկինի սիլտիրմիշ տիր։

—Տէվլէթի Ալիեէ իլէ Բուսիա մուրախասալարը թարաֆընտան ադտ վէ իմզա օլունան մուգատէմաթը միսալահա շարթլարընը հավի օլան էվրագըն Տէրիսաատէթէ վերուտ իթմիշ օլտուզու հիհէթլէ, պու կիւն մէճլիսի մէպուսանա իթա օլունմասը մէմուլ օլունուեօր։

—Եարընն ագշամ Պէյօղլունտա վագը Բում միլլէթի Սիլլօղօսունտա, վէ հասըլթը մէքթէպլէրի մէնֆաաթընա օլտուզու հալտէ, պիր կիւզէլ Դօնսէր վիրիլէճէք, վէ չու գօնսէրտէ մատամ Լիվատարի (Բումիարքն Բալաս նամ գըզ մէքթէպի սէս միւզիգասը հօճասը) պիր գաչ գըթա պէսթէլէր օգուեուպ, վէ միւսիւ Ճիւճճի վէ սայիր զաթալար տախի, իքրամէն բիեանօ վէ սայիր միւզիգա չալտըգտան պաչգա, մէքթէպլէր չակիրտանը տախի, պէսթէլէր օգուեաճագլարտըր։

Կէչէն հաֆթալար փարիզտէ, պիր էօքսիւզ վէ պիքէսխանէ մէնֆաաթընա օլտուզու հալտէ, թէաթրօնուն պիրինտէ, պիր կիւզէլ օեուն իճրա իտիլիպ, վէ ալԺը Հիւզ նէֆէր գատար չակիրտանընն տախի չու օեունտա տախիլ պուլունտուգլարը, վէ բէք չօգ թէմաշէկէրան հաղը պուլունտուզու, Մօնթիէօր Իւնիվէրսէլ նամ ղազէթատա օգունմուշ տուր։

Շու մէտհէ չտեան թարիգի, Իսթանպօլտա հէր միլլէթտէն էվվէլ պիզ պաչըմըշ օլուպ, վէ իլք տէֆա օլարագ Ինկիլիզ քիլիսէսինտէ, վէինկիլիզլէր իլէ պիրլիքտէ, տէյիլ Դօնսէր, իլա մուգատտէս Օրաթօրիալար վիրմիշ օլտուզումուզ, վէ հեր մէտէնի միլլէթ թարաֆընտան եիւզլերճէ սէնա վէ թէշէքքիւրլերէ շայէսթէ պույրուլարագ, իֆթիխար իյլէտիկիմիզ թագտիրտէ, սըյրըգ վէ ինսան աղմանը օլան զազէթաճըընն պիրի չըգըպտա, մէգքիւր օրաթօրիսա կիտէնլերէ «աւանակ» սըֆաթընը վիրմէքլիկէ ճիւրաթ իթմիշ, վէ պազը սայիր զազէթալար իլէ, խալգտան տախի պիր չօգլար, մէգքիւր աւանակլըգա հագգ վիրէրէք, սահիհէն քէնտի աւանակլըգլարընը իսպաթ իթմիշլեր տիր։

Զօգ չէյլերտէ, արատան վագըթլար կէչտիքտէն սօնրա, հագգը գազանտըղըմըզ, վէ էօյլէ նատան սըյրըգլարընն ըզգալէթինի կէօրտիւկիւմիւզ կիպի, պու խուսուստա տախի, գաթ պէ գաթ կէօրմիւշիւզ տիւր, վէ հալէա տախի կէօրմէքտէյիզ։ զիրա, իւշ սէնէտէն պէրու, տէյիլ իսլագ թարաֆընտան, իլա, ըէսմի սուրէթտէ, էն միւթէպէր վէ էն մուազզամ զաթլար թարաֆընտան պիլէ. կէրէք մէքթէպլէր, վէ կէրէք մէճրուհինի ասաքիրի Շահանէ մէնֆաաթընա օլտուզու թագտիրտէ, բէք չօգ գօնսէրլէր վէրիլմիշ տիր։ Վէ Բումիար, գըզլար մէքթէպինէ, պիզտէն տէօրթ սէնէ ոօնրա պաչլատըգլարը հալտէ, օնլարտա իսէ, պիզիմ կիպի լահանա գաֆալարա վէ հիպլիլիյէթսիզ սըյրըգլարա էհէմմիյյէթ վերիլէրմէյէք, եարընան մուգատտէս պինալարը եըգմաեա չալըշանլարընն, խալգընն էհլի բրզ վէ մէգատիր չինաս թագըմը թարաֆընտան ճէգզայի սէզալարը վերիլմէքտէ օլտուզունտան, պիզ նէ գատար կէրի գալմագտա իսէք, անլէր տախի օ գատար իլէրու կիթմէքտէ տիրլեր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Եէնի դաբատտա, եէրլի օլարագ, օն տոգուզ խանէ գատար, էթմէքճէ տախի զարուրէթ չէքմէքտէ օլան ֆաչըը ֆամիլեալար պուլունտուզունտան, պազը խայրխահ զաթլար թարաֆըստան, եէվմիյէ, ատամ պաչընա, եարըմշար օգդա էթմէք իհտա օլունմագտա օլմասը ֆազիլէթինի, մա մէմնունիյյէ իչինթտիկիմիզ կիպի. Մուսալա թարաֆընտա տախի, Թուզնա թարաֆընտան, չէնտ մահ մուգատտէմ կէլմիշ օլուպ, վէ 63 նուֆուստան իպարէթ օլտուգլարը, վէ հաթթա պիր տուլ գատընըն պաչընտա, օն իքի նէֆէր էօքսիւզլեր պուլունտուզու թագտիրտէ, սօն տէրէճէ պիր սէֆալէթ իչինտէ պուլունտուգլարընտան, քէզալիք, պիր գաչ կիւնտէն պէրու, պազը խայրխահ զաթլար, պէյնլէրինտէ պիր գաչ պին զուրուշ իեանէ թօրլատարագ, քէզալիք էթմէք վիրմէքտէ օլտուգլարը, վէ հաթթա պու կիւն, մէրգուման ֆուգարաբէրվէր զաթլարտան պիրինին, պէրապէր պիր տէ վարդապետ ալարագ, կիտիպ մէրգուման պիչարէլէրի, միւմքին մէրթէպէ թէսնլիեէ հիմմէթ իտէճէկի, մա թէշէքքիւր մալիւմիւմուզ օլմուշ տուր։

Մէրգուման միւհաճիրլէր իչին, էօթէտէն պէրուտէն, եիւզ էլի լիրատան զիեատէ իեանէ կէլտիկինի, վէ Մնունդ կիւնլերի, բաթրիգ խանէ մարիֆէթլէ, մէգքիւր բարալարտան, ատամ պաչընա, պիրէր եիկիրմիլիք գայիմէ տաղբալտըղընը պիլտիրմիշիտիք. չիմտի պիրմէյիզ քի, մէգքիւր բարա պիթմի՞ չ մի տիր, եօգսա, պաւլըգ թիքէնի կիպի, էօթէքինին պէրիքինին պօղազընտա սարլանըգ գալմը՞չ մը տըր. պունու նէ սօրան վարտըր, վէ նէ տէ հիսապ վէ ճէվապ վիրէն վարտըր։

Պիլ միւնասէպէ, թէքրար իչար իտէրիզ քի, չու Անատօլու գահթզէտէկեանը իեանէսինտէն արթան 300 լիրա նէ՞րէտէ գալմըշ տըր, նիչի՞ն ֆուգարաեա վիրիլմէեօր. բաթրիգ հազրէթլերի նիչի՞ն սօրմաեօր, ալմաեօր, էհէմմիեէթ վիրմէեօր, վէ մէգքիւր իեանէ գօմիսիօնու ըէյիսի Կիւմշեան Յովհաննէս էֆէնտի տախի, նիչի՞ն պէօյլէ պիր մէսուլիյեէթէ սիւքիւթ իտիեօր։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էսկ. Ուրբ. 27 յուն. ագշմ զր.	09 34
Էսկ. Ուրբ. 28 յուն. սպհ. աչ.	09 33
Էն եիւքսէք	09 38
Էն աշաղը	09 35
Սաաթ 7	09 35

Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆ.		50
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.		51
» 1869 (Բինար) 6 0/0		46
» 1872 (Պօն տիւ Թրէզոր) 9 0/0		16 1/2
» 1873 (Բինար) 6 0/0		45 1/2
Բուսէլի Շըմէնտոֆէր 3 0/0		30 1/4
Ըէրօր	Ֆր.	3
Հէվալէսիզ	Ֆր.	2
Ագչէ Ֆայիզի	0/0	12

ԵԴՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Քրէտիտ ժէնէր. 6 0/0 Լ. Օ.	275
Սօսի ժէն. 6 0/0 Լ. Ս. գր. ք.	337 50
Միժանսօլ Պանգասը	337 50
Սօսիէթէ Օթօման Լ. Ս. գ. ք.	237 50
Թրամվայ 5 0/0 Ղ. գ. ք	85
Լավրիսմ (մատէն) գ. ք. Ֆր.	63

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշան	Ղրշ.	Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	109	15
Ֆրանսըզ ֆրանքանու	87	20
Բոշ	88	10
Գերմանիա ֆրանքանու	51	
Պէեաղ մէհիտիյէ Ֆարգը	6	25
Մէթալիք Ֆարգը	25	
Պէլճիք Ֆարգը	22	
Պազըր Ֆարգը	70	
Գարպօն գայմէսի գարիք	8	50

ԳԱԶՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	273	20
Էն աշաղը	271	20
Սաաթ 7	273	20

Պազըր հիսապ իսկ. 100 ղրշանէ գայմէ. 71 զուրուշ փր.

ՊՈՂԻՍ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ .Ց ՓԱՆՈՍԵԱՆ